

CYFARFOD	Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr Aberdyfi
DYDDIAD	23 Tachwedd 2017
TEITL	Diweddariad ar Faterion Rheolaethol yr Harbwr
AWDUR	Swyddog Morwrol a Pharciau Gwledig

1. Cyflwyniad

- Prif swyddogaeth y Pwyllgor yw ystyried, trafod a chynghori ar faterion yn ymwneud â rheolaeth, diogelwch a datblygiad yr Harbwr ac i swyddogion dderbyn sylwadau'r Aelodau ar faterion yn ymwneud a Harbwr Aberdyfi.
- Pwrpas yr adroddiad yw cyflwyno diweddariad cryno i sylw'r Pwyllgor ar faterion yr Harbwr am y cyfnod Mawrth 2017 hyd at Hydref 2017 ac i dderbyn adborth gan yr Aelodau ar faterion diogelwch a materion gweithredol yr harbwr.
- Yn 2014 penderfynwyd gan Gabinet y Cyngor byddai'r Pwyllgorau Harbyrau Aberdyfi, Pwllheli ac Abermaw yn cynnwys: -
 - Hyd at 4 Aelod Lleol Cyngor Gwynedd
 - Aelod Cabinet Cyngor Gwynedd sydd yn dal Portffolio'r Awdurdod Harbwr
 - Un Aelod Cyngor Tref/Cyngor Cymuned
 - Hyd at saith aelod arall i gynrychioli gwahanol fuddiannau defnyddwyr yr harbwr
- Yn ystod yr haf bu i'r Swyddog cefnogi aelodau ohebu gyda phob cynrychiolydd mudiadau'r harbyrau a enwir uchod yn atgoffa o'r gofyn fod mudiadau yn enwebu cynrychiolydd am y flwyddyn sydd i ddod gan hefyd anfon copi o'r cyfansoddiad a chofnodion o gyfarfod blynyddol y grwpiau perthnasol. Bydd yn hanfodol bod y wybodaeth wedi ei gyflwyno i'r Cyngor ble yn berthnasol.
- Mae Pwyllgor Harbwr Porthmadog yn bwyllgor harbwr statudol ac wedi ei ffurfio yn unol â Rhan 6 (2) (a-j) Gorchymyn Diwygio Harbwr Porthmadog. Mae'r Gorchymyn yn cyfarwyddo bod yna 15 Aelod yn eistedd ar Bwyllgor Ymgynghorol Harbwr Porthmadog. Mae rhestr gyflawn o'r grwpiau a mudiadau a fydd yn cael eu cynrychioli ar y Pwyllgor Harbwr i'w gweld yn y Gorchymyn Harbwr. Mae copi o'r Gorchymyn ar gael i Aelodau.

2. Harbwr Aberdyfi

- Yn 2017/18 roedd niferoedd cychod ar angorfeydd yn yr Harbwr fel a ganlyn; -
- Roedd cyfanswm 78 cwch ar angorfa flynyddol yn 2017. Mae hyn yn cymharu gyda 79 cwch a fu ar angorfa yn 2016.
- Ar y cyfan, wrth gymharu holl harbyrau Cyngor Gwynedd gwelwyd cynnydd bychan mewn nifer cwsmeriaid dros y flwyddyn ddiwethaf gan gynnwys cynnydd yn Hafan Pwllheli. Yr unig eithriad o gysondeb yn y nifer gychod ar angorfeydd oedd yn Noc Fictoria yng Nghaernarfon ble gwelwyd lleihad mewn nifer gychod ar angorfa pontŵn a hyn oherwydd anawsterau angori oherwydd cynnydd yn y llaid a olygai diffyg dyfnder dwr yn y Doc.
- O'r nifer cychod sydd ar angorfa yn yr Harbwr mae 72% yn gychod pŵer gyda 28% yn gychod Hwyllo. Mae 46% o'r cwsmeriaid yn breswyl yng Ngwynedd gyda 54% yn breswyl tu allan i Wunedd.

- Cofrestrwyd 903 o Gychod Pŵer yng Ngwynedd yn 2017 sydd yn cymharu gydag 1011 a fu wedi cofrestru yn 2016. Roedd 53 cwch pŵer wedi cofrestru yn harbwr Aberdyfi ac mae hyn yn cymharu gyda 57 cwch a fu wedi cofrestru yn 2016. Cofrestrwyd 9 Cwch Pŵer yn Dywyn gyda 7 wedi cofrestru yn 2016. Disgwylir bydd y niferoedd gynyddu gan na fod cofrestr Morfa Nefyn wedi ei dderbyn hyd yma.
- Cofrestrwyd 725 o Fadau Dwr Personol yng Ngwynedd yn 2017. Cymharai hyn gydag 729 a fu wedi cofrestru yn 2016. Yn Harbwr Aberdyfi fe gofrestrwyd 28 Bad Dwr Personol ac mae hyn yn cymharu gydag 29 Bad Dwr Personol a fu wedi cofrestru yn 2016. Cofrestrwyd 6 Bad Dwr Personol yn Nhywyn gyda 4 wedi cofrestru yn 2016.

3. Cod Morwrol Diogelwch Porthladdoedd

- Ym mis Tachwedd 2016 fe fu i'r Adran Drafnidiaeth o'r Llywodraeth gyhoeddi addasiadau i'r Cod Diogelwch Porthladdoedd. Mae copïau o'r cod newydd wedi ei ddosbarthu i holl Aelodau'r Pwyllgorau Ymgynghorol ac mae copi hefyd ar gael ar safle we'r AMGG. Mae'r Gwasanaeth Morwrol a Pharciau Gwledig yn adolygu'r Cod Diogelwch ar gyfer harbyrau bwrdeistrefol Gwynedd yn rheolaidd er sicrhau fod holl systemau diogelwch ein harbyrau yn cyd-fynd gyda gofynion y cod a disgwyliadau ein cwsmeriaid a hefyd er cydymffurfio a gofynion lechyd a Diogelwch.
- Mae Adran Trafnidiaeth y Llywodraeth wedi adolygu ac wedi cyhoeddi canllawiau 'Ymarferiadau da Mewn Gweithgareddau Harbyrau' sydd yn gysylltiedig gyda'r Cod Diogelwch Morol ac mae copi o'r ddogfen ar gael i Aelodau ar gyflwyniad cais i'r gwasanaeth Morwrol a Pharciau Gwledig.
- Rhwng y 19eg ac yr 21ain Medi 2017 fe gynhaliwyd arolygiad trylwyr gan brif archwilwyr Asiantaeth Gwylwyr y Glannau o drefniadau a systemau diogelwch presennol harbyrau bwrdeistrefol Gwynedd er sicrhau cydymffurfiaeth a'r Cod Diogelwch Porthladdoedd. Barn gychwynnol yr archwilwyr oedd bod y Cyngor yn cyd-fynd gyda'r gofynion yn gyffredinol ond bod angen addasu rhai elfennau sydd yn gysylltiedig â chofnodi dyletswyddau a nodi Deiliwr Dyletswydd. Fe fu i'r archwilwyr ymweld ag harbyrau Aberdyfi, Porthmadog a Pwllheli yn ystod yr archwiliad.
- Mae Asiantaeth Forwrol a Gwylwyr y Glannau wedi cyflwyno adroddiad drafft ysgrifenedig i'r Gwasanaeth yn amlinellu'r materion a fydd angen sylw gan y Cyngor. Unwaith bydd adroddiad terfynol wedi ei rhyddhau gan yr Asiantaeth Forwrol a gwylwyr y Glannau sicrhau bod y Pwyllgorau Ymgynghorol yn derbyn copi o'r adroddiad. Pan fydd adroddiad yr archwilwyr wedi ei dderbyn fe fydd gan y Cyngor gyfnod penodol i addasu trefniadau ac fe fydd Asiantaeth Gwylwyr y Glannau yn ail ymweld â'r gwasanaeth oddi fewn 12 mis o gyflwyno'r adroddiad ble bydd disgwyl bod argymhellion a gyflwynwyd yn yr adroddiad wedi eu gweithredu arnynt.
- Yn dilyn trafodaeth gyda'r archwilwyr cytunwyd mewn egwyddor byddai yn fuddiol bod dyddiad yr ail ymweliad yn cyd-fynd a dyddiad Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr. Awgrymwyd i'r archwilwyr byddai yn fuddiol bod yr archwilwyr yn mynychu cyfarfod o Bwyllgor Ymgynghorol Harbwr Porthmadog gan wahodd cynrychiolwyr Pwyllgorau Ymgynghorol Aberdyfi, Abermaw a Pwllheli i'r cyfarfod. Byddai hyn yn galluogi Aelodau i dderbyn gwybodaeth gan yr archwilwyr ynglŷn â phrif faterion y Cod Diogelwch a'r disgwyliad ar y Cyngor i gydymffurfio gyda'r Cod Diogelwch.
- Pwysleisir na chyflwynwyd unrhyw rybudd o welliant yn ymwneud a materion diogelwch difrifol neu ddiffygion yn yr harbyrau. Nodwyd ganddynt fod cyfle i wella ar daclusrwydd oddi amgylch y cei harbwr Aberdyfi gan fod yna nwyddau a rhaffau wedi eu cadw ar y cei mewn ffordd a allasai achosi risg. Datganwyd pryder ynglŷn â nifer gerbydau fydd yn parcio ar ochr y cei yn Aberdyfi ar adegau prysur yr haf. Ni chyflwynwyd sylw ar safonau Pwllheli neu Porthmadog. Disgwylir hefyd bydd yr adroddiad yn cynnwys adborth am gulhad y sianel yn Harbwr Pwllheli.

- Er bod y Cod Diogelwch Porthladdoedd yn cael ei adolygu yn rheolaidd gan y gwasanaeth mae yn anorfod atgoffa Aelodau o'r Pwyllgorau Ymgynghorol o'r ddyletswydd arnynt i gyflwyno sylwadau ar addasrwydd y Cod Diogelwch ac i dderbyn sylwadau ar drefniadau gwaith yr harbyrau fel gallai'r Cod Diogelwch gael ei adolygu er sicrhau bod yn berthnasol i weithgareddau'r harbwr, priodoldeb lleoliadau cymhorthion mordwyo, diogelwch cyffredinol a gwaith dydd i ddydd yr harbwr.
- Nid oes unrhyw fater neu achos o bryder wedi ei gyflwyno at sylw'r gwasanaeth gan Aelodau o'r Pwyllgor Harbwr yn ystod 2017 ac sydd yn gysylltiedig â chyfrifoldebau a dyletswyddau statudol neu yn ymwneud a materion diogelwch yr Harbwr.

4. Materion Gweithredol

• Mordwyo

- Cafwyd archwiliad manwl gan archwilyr Awdurdod Goleudai Tŷ'r Drindod ar yr 2il Awst 2017. Mewn cymhariaeth ac adroddiadau blaenorol roedd adroddiad 2017 yn cadarnhau gwelliant pellach yng nghyflwr a lleoliadau Cymhorthion Mordwyo Harbwr Aberdyfi.
- Mae'r archwiliwr wedi tynnu sylw unwaith yn rhagor fod Cymhorthydd Mordwyo N-02909, sef cymhorthydd mordwyo morglawdd Tywyn yn parhau yn ddiffygiol ac angen sylw brys gan na fod y cymhorthydd ar safle. Mewn ymateb i Dŷ'r Drindod mae'r Gwasanaeth Morwrol wedi adrodd fod contractwyr wedi pennu dyddiad i ail osod y cymhorthydd ar sawl achlysur ond na fod y tywydd wedi caniatáu i'r gwaith gael ei gwblhau. Mae'r Gwasanaeth wedi tynnu sylw Ymgynghoriaeth Gwynedd i'r diffyg ac rydym nawr yn rhagweld bydd yn cael ei ail leoli cyn gynted a fydd bosibl yn 2018.
- Mae rhaglen waith cynnal a chadw'r Cymhorthion Mordwyo'r Harbwr wedi ei gwblhau a hyn yn unol â chaniatâd, cyfarwyddwyd ac arweiniad y Pwyllgor Ymgynghorol. Fe fydd diweddariad o'r sefyllfa bresennol yn cael ei gyflwyno i'r Aelodau gan y Prif Swyddog Harbyrau yn y cyfarfod.
- Mae 2 Rybudd i Forwyr mewn grym yn harbwr Aberdyfi. Nid yw Bwi Rhif 1 neu fwi rhif 2 ar ei safle priodol ac fe gynghorir morwyr i fordwyo gyda gofal yn yr ardal hon. Bydd y bwiau yn cael ei ail leoli unwaith bydd y tywydd yn caniatáu a pan fydd y contractwr ar gael i ymgymryd â'r gwaith. Mae adroddiadau PANAR yn cael eu cyflwyno yn chwarterol i Awdurdod Tŷ'r Drindod.
- Cyflwynwyd 1 adroddiad i Fwrdd Archwilio Damweiniau Morol (MAIB) mewn perthynas â digwyddiad yn harbwr Aberdyfi. Roedd hyn yn adrodd ar unigolyn a ddisgynnodd oddi ar fwrdd cwch bleser tra bod y cwch yn mordwyo oddi fewn ardal yr harbwr. Cafodd yr unigolyn anafiadau gan fod propeller y cwch wedi taro yn erbyn yr unigolyn wrth i'r unigolyn ddisgyn oddi ar fwrdd y cwch. Yn ffodus iawn ni chafodd yr unigolyn anafiadau difrifol.

• Cynnal a chadw

- i. Cyflwynir trefniadau a rhaglen waith ar gyfer cynnal a chadw elfennau allweddol harbwr Aberdyfi gan yr Harbwr Feistr yn y cyfarfod.
- ii. Bydd yr Harbwr Feistr yn cyflwyno rhaglen waith cynnal a chadw a fu i'w gweithredu yn Harbwr Aberdyfi ystod y cyfnod Hydref - Rhagfyr 2017 ac yn rhoi amlinell o'r rhaglen waith a fu i'w gweithredu yn y cyfnod Ionawr - Mawrth 2018. Gofynnir am adborth aelodau'r Pwyllgor am unrhyw waith ychwanegol bydd angen ei ystyried a'i gynnwys ar y rhaglen waith.

- **Materion Staff**

- i. Mae cyfnod cyflogaeth Cymhorthydd Harbwr Aberdyfi (tymhorol) wedi dod i ben ers y 30ain Medi 2017. Er sicrhau cefnogaeth a pharhad i'r gwasanaeth ar draws y sir mae'r gwasanaeth yn ystyried ymestyn cyfnod cyflogaeth Cymhorthion Harbwr Aberdyfi, Porthmadog ac Abermaw hyd at ddiwedd mis Rhagfyr 2017. Fe fydd unrhyw gyfnod cyflogedig estynedig yn ddibynnol ar raglen waith yr harbwr ac wrth gwrs yn ddibynnol ar ganlyniad adolygiad cyllid ail chwarter 2017/18.
- ii. Fe fydd y tri chymhorthydd harbwr yn rhan o'r tîm ehangach y gwasanaeth ac fe fydd ymestyn y cyfnod cyflogaeth yn sicrhau bydd yn bosibl ymateb i ddigwyddiadau arfordirol a chynorthwyo gyda thargedau rhaglen waith cynnal a chadw harbyrau Aberdyfi, Porthmadog ac Abermaw dros fisoedd y gaeaf.

- **Materion Harbwr a Thiroedd**

- i. **Materion Pysgotwyr.** Mae'r Gwasanaeth yn parhau i ddatgan pryder ynglŷn â chawell, rhaffau ac offer pysgota sydd yn cael ei gadw ar ochr y cei ac ar y lanfa yn enwedig yn ystod tymor yr haf. Yn anffodus nid yw'r offer a chelfi yn cael ei gadw yn daclus ac mae hyn yn achosi risg i ddefnyddwyr eraill yr harbwr. Oni bai fod cydymffurfiaeth gyda gofynion yr harbwr i dacluso'r safle ni fydd dewis gan y Cyngor ond addasu'r trefniadau presennol heb oedi ac fe fydd yr Harbwr Feistr yn gyfrifol am weithredu.
- ii. Yn ystod yr haf mae nifer ddefnyddwyr masnachol yr harbwr yn parcio cerbydau ar ochr y cei a hyn am gyfnodau hir. Mae gyrru a pharcio cerbydau ar y rhan hon o'r harbwr yn risg uchel ac fe fydd gofyn na fod cerbydau yn cael mynediad at wal y cei a pharcio ar y cei am gyfnodau hir. Fe ganiateir mynediad i gerbydau ar gyfer llwytho a dad lwytho nwyddau neu bysgod.
- iii. Rydym yn atgoffa pysgotwyr sydd yn storio offer ar y cei i sicrhau fod yr holl offer yn ddiogel ac er sicrhau fod yr offer ddim yn achosi unrhyw risg i ddefnyddwyr eraill yr Harbwr. Wrth gydnabod pwysigrwydd gwaith y pysgotwyr mae'n angenrheidiol cadw trefn ar yr holl offer bysgota. Unwaith yn rhagor eleni mae pysgotwyr masnachol wedi derbyn arweiniad gan y Gwasanaeth bod angen i bob rhaff gael ei gadw mewn blwch pwrpasol ac na fod yna unrhyw offer yn rhwystro mynediad at wal y cei neu at offer achub bywyd sydd wedi eu lleoli oddi amgylch yr harbwr.
- iv. Cyflwynwyd sylw gan bysgotwyr lleol na fod cynrychiolydd sydd yn cynrychioli pysgotwyr masnachol ar Bwyllgor Ymgynghorol Harbwr Aberdyfi wedi mynychu'r ddau gyfarfod diwethaf. Mae pysgotwyr Aberdyfi yn awyddus iawn i sicrhau fod eu mudiad a diwydiant yn cael ei gynrychioli ym mhob cyfarfod o'r Pwyllgor Ymgynghorol at y dyfodol. Gofynnwyd ganddynt fod eu cymdeithas yn sicrhau fod cynrychiolydd yn mynychu pob cyfarfod er sicrhau fod materion sydd yn ymwneud a'r pysgotwyr yn cael ei gyflwyno ger bron y Pwyllgor.
- v. **Wal y Cei.** Fe fydd diweddariad ynglŷn â chynlluniau a datblygiadau diweddaraf wal y cei yn cael ei gyflwyno i Aelodau yn y cyfarfod.
- vi. **Gwastraff Anghyfreithlon - Tir Comin** Mae pryder fod gwaredu anghyfreithlon ar dir dan gyfrifoldeb y Cyngor ger y Clwb Golff yn parhau. Yn anffodus, oherwydd prinder Adnoddau a darparwyr addas yn lleol mae'r Gwasanaeth wedi methu a chomisiynu contractwr i ymgymryd â gwaith clirio'r gwastraff. Er bod peth oedi ar y gwaith rydym nawr yn anelu i gwblhau'r gwaith cyn diwedd mis Mawrth 2018. Fel ac adroddwyd eisoes cafodd gwastraff math 'asbestos' ei waredu yn anghyfreithlon ar y tir ac fe fydd hyn yn golygu bydd costau uchel i glirio'r safle.
- vii. Mae yn allweddol bwysig fod unigolion sydd tyn berchen offer pysgota ar y safle yn sicrhau fod eu holl offer yn daclus ac wedi ei storio yn gywir. Yn anffodus ni dderbyniwyd cydweithrediad ar hyn yn ystod 2017. Yn ystod y gwaith clirio pwysleisiwn y bydd unrhyw offer pysgota yn cael ei

waredu pe bydd y Gwasanaeth o'r farn na fod yr offer wedi ei storio yn gywir a phe na fod defnydd i'r offer. Pwysleisir fod cynrychiolwr y Gymdeithas Bysgota yn sicrhau fod yna neges glir ynglŷn â'r bwriad yn cael ei gyflwyno i'r pysgotwyr heb oedi.

- viii. Unwaith bydd y gwaith wedi ei gwblhau bydd y Gwasanaeth yn trefnu i osod ffens ddiogelwch ar y safle er gwahardd mynediad i rai heb awdurdod. Mae dyfynbrisiau cychwynnol yn rhoi arweiniad dylai'r uned neilltuo hyd at £8K tuag at y gwaith ffensio.
- ix. **Dwr Ymdrochi** - Bydd Dwr Ymdrochi prif draeth Aberdyfi a dŵr ymdrochi Traeth y Fynwent yn parhau i'w fonitro yn rheolaidd gan Gyfoeth Naturiol Cymru ac fel rhan o gynllun ehangach mae Dŵr Ymdrochi 'Traeth y Fynwent' hefyd yn parhau i'w brofi gan Gyfoeth Naturiol Cymru er sicrhau bod dŵr ymdrochi safon uchel yn ardal Aberdyfi. Mae canlyniadau arbrolfion 2017 yn edrych yn addawol ac rydym yn rhagweld bod Dŵr Ymdrochi harbwr Aberdyfi wedi gwella yn ystod 2017 mewn cymhariaeth a 2016.
- x. **Arwyddion Diogelwch.** Mae Mudiad y Bad Achub wedi cynnal arolwg arwyddion ar draethau Aberdyfi a Thywyn. Mae'r adroddiad drafft wedi ei gylchredeg i'r Aelodau Lleol Etholedig yn gwahodd sylwadau ar y ddogfen drafft. Rhagwelir bydd yr Harbwr Feistr a'r Uwch Swyddog Traethau yn cwrdd gyda chynrychiolwr Mudiad y bad Achub yn ystod yr hydref er asesu addasrwydd y lleoliadau a fu wedi eu hadnabod fel safleoedd addas ar gyfer lleoli'r arwyddion. Rhagwelir bydd arwyddion newydd wedi eu lleoli yn y lleoliadau mwyaf addas cyn mis Ebrill 2018.

5. Materion Ariannol

- Mae crynodeb o gyllideb yr Harbwr at ddiwedd Chwarter 2 ynghyd ac adroddiad cyllid terfynol 2016/17 wedi ei atodi.
- Yn ystod y cyfnod, bu'n ofynnol i ymrwymo adnodd cyllid ar gyfer y canlynol: -
 - Cynnal a chadw a phwrcasu Cymhorthion Mordwyo a Llusernau
 - Cynnal a chadw angorfeydd y Cyngor.
 - Ymestyn cyfnod cyflogaeth staff.
 - Cynnal a chadw tiroedd. Gwaredu gwastraff tir comin
 - Peiriannau newydd Cwch Patrol Harbwr Aberdyfi (prosiect wedi ei ohirio gyda tharged adolygol i'w gwblhau cyn Mawrth 2018)
 - Cynnal a chadw llwybr y 'Boardwalk'
- **Ffioedd a Thaliadau 2017/18.** Atodir taenlen ffioedd arfaethedig Harbwr Aberdyfi a ffioedd lansio ar gyfer 2018. Rhagwelir bydd chwyddiant Harbyrau ar gyfer 2018/19 yn 1.78%. Er cwrdd â her cyllideb a tharged incwm y gwasanaeth argymhellir fod ffioedd Harbwr Aberdyfi yn cynyddu 2% ar gyfartaledd ar gyfer y flwyddyn ariannol 2018/19.
- Pwysleisir mai drafft yn unig sydd wedi ei gyflwyno ger bron Aelodau ac mae'r ffioedd yn ddarostyngedig ar dderbyn cadarnhad gan yr Arweinydd Portffolio yn fuan yn 2018 cyn eu cyhoeddi.
- Mae cynnydd chwyddiant 2018/19 fel a ganlyn: -

i. Traethau	- 3.1%
ii. Hafan	- 1.73%
iii. Harbyrau	- 1.78%
iv. Doc Fictoria	- 1.45%
v. Parc Padarn	- 3.25%

6. Digwyddiadau

- Trefnwyd y digwyddiadau canlynol yn Harbwr Aberdyfi yn 2017: -
- Digwyddiad Gŵyl Fwyd Aberdyfi a gynhaliwyd ar y 19eg Awst 2017. Oherwydd rhagolygon tywydd garw roedd angen newid lleoliad y brif ŵyl. Mawr obeithir bydd yr ŵyl yn parhau ac yn cael ei gynnal unwaith yn rhagor yn 2018.
- Digwyddiadau blynyddol a drefnwyd gan wirfoddolwyr Clwb Hwyllo Dyfi. Nifer ddigwyddiadau drwy'r tymor.
- Digwyddiadau a drefnwyd gan wirfoddolwyr Clwb Rhwyfo Dyfi.
- Digwyddiad Gŵyl Banc Awst (Dyfi Fest) a drefnwyd gan grŵp cymunedol. Bydd angen adolygu'r gweithgareddau a ganiatawyd ar y cei fel rhan o'r digwyddiad hwn gan fod gan y gwasanaeth bryder ymglywn a rhai o'r gweithgareddau. Byddem yn trafod hyn gyda'r trefnwyr yn 2018.